

**DRUŠTVENI UTJECAJ ORGANIZACIJA CIVILNOGA
DRUŠTVA U REPUBLICI HRVATSKOJ
- I KAKO GA MJERITI -
Konferencija**

**Pregled alata za (samo)procjenu društvenog
utjecaja organizacija civilnoga društva**

25. rujna 2014. g

Fakultet političkih znanosti, Zagreb

**Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva
Autonomni centar - ACT**

JASMINA BOŽIĆ

Pristupi / alati za mjerenje društvenog utjecaja OCD-a

- **dodatni parametar za rangiranje organizacija civilnoga društva** koje se prijavljuju na natječaje ili pozive za iskaz interesa donatorskih tijela;
- iskazuju **relativni rezultat organizacije ili projekta u pogledu nekog parametra društvenog utjecaja** - ne obznanjuju izravne podatke privatne naravi ili druge osjetljive podatke;
- metodološki alati za mjerenje – ali ne podrazumijevaju znanstveno-istraživačku metodološku ekspertizu u užem smislu;
- dosta alata dostupno je u **otvorenom pristupu, mogu se koristiti besplatno i jednostavno** ih je primjenjivati.

Osviještenom primjenom alata prevenirati moguća pojednostavljenja

- “menadžerski” alat;
- moguće greške u tumačenju podataka o društvenom utjecaju posljedica su simplifikacije pristupa mjerenju.

Kako izbjeći pogreške?

- pravednim natječajnim prioritetima,
- mudrim odabirom sofisticiranijih indeksa,
- primjenom nekoliko različitih indeksa,
- kombiniranjem kvalitativnih i kvantitativnih podataka,
- kontekstualizacijom dobivenih podataka, itd.

Kako odabrati između različitih pristupa mjeranju društvenog utjecaja?

Priručnici za izbor odgovarajućeg pristupa / alata

- *Getting Started in Social Impact Measurement* (EEDA, 2010)
- *Tools for Success* (Cass Centre for Charity Effectiveness, 2012)

Čimbenici odabira primjerenog alata:

- vrsta neprofitne organizacije
- tematska područja djelovanja
- ciljevi mjerenja
- spremnost i kapaciteti organizacije
- koju vrsta utjecaja se želi mjeriti

Mapiranje utjecaja na zajednicu (*Community Impact Mapping*)

Karen Byrne (2005.) „Community Impact Mapping”, Development Trusts Association,

<http://portals.wi.wur.nl/files/docs/ppme/impactmapping.pdf>

Zašto mapirati svoj utjecaj na zajednicu?

- radi promoviranja svoje organizacije;
- kao participativni alat za održavanje fokusiranosti projekta;
- radi uvjeravanja ljudi da investiraju u vašu organizaciju;
- kao vježbu vrednovanja;
- kao vježbu planiranja.

Kako mapirati svoj utjecaj u zajednici?

1. faza

razgovor u grupi 3-4 osobe, 2 sata, moderator
facilitira razgovor - postavlja pitanja:

Radni listić 1

- Opišite svoju zajednicu, što planirate učiniti, što želite postići, kakva vam je vizija?
- Koji su resursi bili potrebni za postizanje te vizije?
- Što ste radili s resursima, koje aktivnosti?
- Što se dogodilo odmah uslijed vaših aktivnosti; je li bilo nekih dodatnih aktivnosti koje su dodane izvornom projektu?
- Što su vaše aktivnosti polučile, koje promjene, u vašoj zajednici?

Radni listić 2: Faze vaše priče

Početak!	Resursi	Akcije	Skoro na cilju?	Rezultati!

Radni listić 3

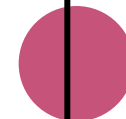
1. Je li ta aktivnost bila učinkovita? Je li polučila utjecaj koji smo kanili ostvariti?
2. Je li ta aktivnost imala kakvih negativnih učinaka?
3. Ima li i drugih stvari koje bismo mogli raditi a koje bi imale iste pozitivne učinke, no manje negativnih učinaka?
4. Jesu li stvari koje činimo nužne da dovedu do promjene? Jesu li one jedino što je potrebno za promjenu?
5. Bismo li trebali činiti druge stvari uz sadašnje aktivnosti kako bismo polučiti namjeravani utjecaj?

2. faza

Na osnovu toga odrediti ulaganja, aktivnosti, rezultate, ishode i utjecaj:

ulaganja (<i>inputs</i>)	aktivnosti (<i>activities</i>)	rezultati (<i>outputs</i>)	ishodi (<i>outcomes</i>)	utjecaj (<i>impacts</i>)
hrana vrijeme novac energija	kuhati ili nabaviti hranu, prevesti je i podijeliti; razgovarati i informirati neke beskućnike o mogućnostim a pronalaženja posla	nahranjeni ljudi; povećano zadovoljstvo beskućnika neki beskućnici aktivniji u potrazi za poslom; neki našli posao	manje prosjaka u Zagrebu; manje ljudi koje se hrani iz pučke kuhinje	<u>manje socijalno isključenih</u>

Višestruke dobrobiti od primjene alata

- neki od naših rezultata ostaju na razini uže ciljane skupine, a neki se preobražavaju u ishode i utjecaj na društvo;
- možemo imati rezultate, čak i velike, znatne, ali da nemamo izravnog društvenog utjecaja;
- neke stvari nisu mjerljive... dobro je provoditi aktivnosti za dobrobit zajednice koje imaju kratkoročne rezultate, nisu svi rezultati mjerljivi;
- s vremenom temeljem ovakve refleksije možemo tome dodati aktivnosti koje će voditi rezultatima koji će imati dugoročnije ishode i utjecaj na društvo:
 - a) moći potencijalnim volonterima i donatorima predstaviti dokaze o dugoročnim učincima naših aktivnosti,
 - b) naši sadašnji volonteri duže će htjeti ostati u toj aktivnosti jer će vidjeti da ona vodi k dugoročnijim učincima za ciljanu skupinu i za društvo!

Procjena učinka volontera (*Volunteer Impact Assessment*)

- *Institute for Volunteering Research*
- niz različitih instrumenata za prikupljanje informacija o tome kako i u kojoj mjeri na volontere, organizacije, korisnike i širu zajednicu utječe volontiranje
- standardizirani anketni upitnik - pitanja se prilagodi kontekstu projekta
- volonteri i korisnici ispunjavaju upitnik i vraćaju ga poštom ostajući anonimni;

Kategorizacija učinaka/utjecaja:

- fizički kapital
- ljudski kapital
- ekonomski kapital
- društveni kapital
- kulturni kapital

Likertova tipa od 6 stupnjeva

Opći indikatori: osobni razvoj, razvoj vještina, zdravlje i blagostanje, kontakti i umrežavanje, povjerenje, participacija u lokalnim akcijama, razumijevanje razlika, itd.

Indikatori o volonterima: zadovoljstvo iskustvom volontiranja, pristup izobrazbi, dostupnost podrške volontiranju, podmirenje troškova, itd.

Rezultate se bilježi bojama semafora radi lake preglednosti:

- **zeleno** - organizacija u tom području djeluje dobro
- **žuto** –za indikatore kod kojih prevladavaju odgovori: niti se slažem niti se ne slažem
- **crveno** –na tom području treba puno više napraviti

Obračun omjera investiranja i vrijednosti volonterskog rada

(Volunteer Investment to Value Audit - VIVA)

Ukupni broj volontera	Ukupni broj sati volontiranja svih volontera <u>tjedno</u>	Ukupni broj sati volontiranja svih volontera <u>godišnje</u>	Ukupna godišnja vrijednost volonterskog rada SVIH volontera
50	150	6,600.00	66,264.00

Npr. projekt ima 50 volontera, oni ukupno odrade 150 sati volontiranja tjedno

X 44 tjedna godišnje = 6,600 sati godišnje

Bruto vrijednost jednog radnog sata djelatnika: 10.04 £

6,600 sati x 10.04 £ = 66,264.00 £

Na to se dodaje npr. 20% doprinosa koje bi platili poslodavci (mirovinsko, zdravstveno...) da se ne radi o volonterskom radu:

$$0.2 \times 66,264.00 = 13,252.8 \text{ £}$$

$13,252.8 + 66,264.00 = 79,516.8 \text{ £}$ to je **ukupna vrijednost (toliko bi koštalo da je plaćeni rad)**

U projekt je ukupno investirano 36,580.00 £ (npr. trening i supervizija volontera, troškovi volontera, administracija, oprema, itd.).

○ Ukupna vrijednost MINUS ukupna investicija:

$$79,516.8 \text{ £} - 36,580.00 \text{ £} = 42,936.8$$

Omjer vrijednosti i investicije:

$$79,516.8 : 36,580.00 = 2,17 \text{ £}$$

Za svaku uloženu funtu projekt je donio vrijednost više od 2 funte.

Umjesto zaključka

- alati za mjerenje društvenog utjecaja OCD-a mogu biti oruđe u nošenju s izazovima recesije – pomoću njih može se demonstrirati da je ulaganje u projekte civilnoga društva u recesijsko vrijeme bolja opcija od štednje i neulaganja;
- primjena ne povlači nužno velike troškove vremena, energije, novca, a dobrobiti su višestruke;
- i Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva će u dogledno vrijeme, u sklopu svojih izvještajnih obrazaca tražiti neke pokazatelje društvenog utjecaja organizacija civilnoga društva.

